

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені БОРИСА ГРИНЧЕНКА
Факультет здоров'я, фізичного виховання і спорту
Кафедра фізичної реабілітації та біокінезіології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
О.Б. Жильцов
2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курортологія

Для студентів

Спеціальності: 227 - Фізична терапія, ерготерапія

Освітнього рівня: Перший (бакалаврський)

Освітньої програми: 227.00.02 «Фізична терапія, ерготерапія»

Спеціалізація:

Київ – 2020

Розробники:

Савченко В.М., доктор медичних наук, професор, зав. кафедри, кафедра фізичної реабілітації та біокінезіології.

Викладачі:

Савченко В.М., доктор медичних наук, професор, зав. кафедри, кафедра фізичної реабілітації та біокінезіології.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри фізичної реабілітації та біокінезіології

Протокол від 31.08.2020 р. № 1.

Завідувач кафедри _____ (В.М. Савченко.)

(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) 227.00.02 «Фізична терапія, ерготерапія» _____ .____.2020 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми (керівник проектної групи) _____ (М.Ф. Хорошуха)

(підпис)

Робочу програму перевірено

_____ .____.2020 р.

Заступник директора/декана _____ (О.С. Комоцька)

(підпис)

Пролонговано :

На 20__/20__ н.р _____ (_____) . «__»__ 20__ р., протокол № _____

(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р _____ (_____) . «__»__ 20__ р., протокол № _____

(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р _____ (_____) . «__»__ 20__ р., протокол № _____

(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р _____ (_____) . «__»__ 20__ р., протокол № _____

(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р _____ (_____) . «__»__ 20__ р., протокол № _____

(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	Денна	Заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	4 / 120	
Курс	3	
Семестр	6	
Кількість модулів	4	
Обсяг кредитів	120	
Обсяг годин, в тому числі:	120	
Аудиторні	56	
Модульний контроль	8	
Семестровий контроль		
Самостійна робота	56	
Форма семестрового контролю	Залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – надати теоретичні та практичні знання, сформувати професійні компетенції з організації і проведення фізичної терапії на курортах або з використанням природних курортних чинників пацієнтам з різними захворюваннями та травмами.

Завдання дисципліни:

1. ЗК 04. Сформувати здатність працювати в команді.
2. ЗК 11. Сформувати здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
3. ЗК 12. Сформувати здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
4. СК 01. Сформувати здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.
5. СК 05. Сформувати здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.
6. СК 08 Сформувати здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.

7. СК 09. Сформувати здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.

8. СК 11. Сформувати здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.

9. Сформувати здатність складати та втілювати індивідуальні програми фізичної терапії на курортах або в інших умовах з використанням природних курортних чинників пацієнтам з різними захворюваннями та травмами.

3. Результати навчання за дисципліною

1. ПР 09. Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії на курорті.

2. ПР 10. Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності на курорті або з застосуванням природних курортних чинників.

3. ПР 14. Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування на курорті.

4. ПР 17. Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифікувати поточну діяльність на курорті.

5. Знати характеристику основних курортних чинників (повітря, сонце, вода, мінеральні води, грязі тощо), вміти їх враховувати та дозувати з рекреаційною, реабілітаційною та лікувальною цілями.

6. Знати про курорти України та світу, природні чинники на різних курортах України та світу, їх роль у відновленні здоров'я людини з різними захворюваннями і травмами.

7. Вміти використовувати засоби фізичної терапії в поєднанні та комбінації з курортними чинниками (повітря, сонце, вода, мінеральні води, грязі, ландшафт тощо) для складання реабілітаційних комплексів при різних захворюваннях на курорті.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна:					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Чинники навколишнього середовища та їх вплив на організм. Погода та клімат. Кліматичні чинники в рекреації, реабілітації та лікуванні.							
Тема 1. Вступ до курортології. Курортологія як галузь охорони здоров'я. Законотдавство України про курорти.	2	2					
Тема 2. Характеристика чинників навколишнього середовища, діючих на організм людини.	4			2			2
Тема 3. Вплив чинників навколишнього середовища на організм людини: термічні впливи.	4			2			2
Тема 4. Вплив чинників навколишнього середовища на організм людини: сонячні впливи.	4			2			2
Тема 5. Вплив чинників навколишнього середовища на організм людини: аерореспіраторні впливи.	4			2			2
Тема 6. Погода і клімат як курортний чинник. Формування погоди і клімату. Класифікація погоди.	4	2					2
Тема 7. Кліматичне зонування Землі. Вплив клімату на організм людини. Види клімату в Україні. Акліматизація.	4	2					2
Тема 8. Аерореспіраторні впливи на курорті. Особливості застосування. Дозування.	4			2			2
Тема 9. Сонячні (геліо) впливи на курорті. Особливості застосування. Дозування.	4			2			2
Тема 10. Купання у водоймах та в морі (таласотерапія) на курорті. Особливості застосування. Дозування.	4			2			2
Модульний контроль	2						

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Разом	40	6		14			18
Змістовий модуль 2. Мінеральні води та грязі. Питне та бальнеологічне застосування мінеральних вод, застосування грязей в реабілітації та лікуванні.							
Тема 11. Мінеральні води як курортний чинник. Характеристика, формування та розповсюдження основних груп мінеральних вод.	4	2					2
Тема 12. Мінеральні води для пиття. Фізіологічний вплив мінеральних вод для пиття на організм людини.	4			2			2
Тема 13. Методики застосування мінеральних вод для пиття в реабілітації та лікуванні.	4			2			2
Тема 14. Бальнеологічне застосування мінеральних вод. Механізми дії мінеральних вод на організм людини при їх бальнеологічному застосуванні.	4			2			2
Тема 15. Методики бальнеологічного застосування мінеральних вод в реабілітації та лікуванні.	4			2			2
Тема 16. Грязь як курортний чинник. Характеристика лікувальних грязей.	4	2					2
Тема 17. Механізми дії грязі на організм людини.	4			2			2
Тема 18. Застосування грязей в реабілітації та лікуванні.	4			2			2
Модульний контроль	2						
Разом	34	4		12			16
Змістовий модуль 3. Курорти України та світу.							
Тема 19. Курорти. Класифікація. Кліматичні курорти України та світу.	4	2					2
Тема 20. Приморські кліматичні курорти світу та їх рекреаційна цінність.	4			2			2
Тема 21. Питні, бальнеологічні та грязьові курорти України та світу.	4			2			2

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна:					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Тема 22. Ландшафтна рекреація. Оздоровчо-лікувальний туризм на курортах України та у світі.	4	2					2
Модульний контроль	2						
Разом	18	4		4			8
Змістовий модуль 4. Характеристика курортних установ. Особливості санаторно-курортної реабілітації при захворюваннях.							
Тема 23. Організація діяльності санаторно-курортної галузі в Україні. Курортні установи України.	4	2					2
Тема 24. Санаторно-курортна реабілітація та лікування при захворюваннях органів дихання.	4			2			2
Тема 25. Санаторно-курортна реабілітація та лікування при захворюваннях органів кровообігу.	4			2			2
Тема 26. Санаторно-курортна реабілітація та лікування при захворюваннях органів травлення.	4			2			2
Тема 27. Санаторно-курортна реабілітація та лікування при церебро-васкулярних захворюваннях, травмах спинного мозку та периферичної нервової системи	4			2			2
Тема 28. Санаторно-курортна реабілітація та лікування при захворюваннях суглобів.	6			2			4
Модульний контроль	2						
Разом	28	2		10			14
Усього	120	16		40			56

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Чинники навколишнього середовища та їх вплив на організм. Погода та клімат. Кліматичні чинники в рекреації, реабілітації та лікуванні.

Лекція 1. Вступ до курортології. Курортологія як галузь охорони здоров'я. Законанодавство України про курорти.

Основні питання / ключові слова: Визначення курортології. Основні поняття і термінологія курортології. Курортні чинники. Роль курортології в охороні здоров'я людини. Рекреація, реабілітація, санаторно-курортне лікування. Історія розвитку курортології в Україні. Законодавство України про курорти.

Практичне заняття 1. Характеристика чинників навколишнього середовища, діючих на організм людини.

Основні питання / ключові слова: Чинники навколишнього середовища, які діють на організм людини. Метеорологічні елементи: температура, атмосферний тиск, вологість повітря, рух повітря, хмарність та опади, сонячне випромінювання, корпускулярна радіація, атмосферна електрика, геомагнітне поле. Хімічний склад атмосфери: кисень і озон у повітрі.

Рекомендована література

1. Ярош А.М., Епифанова В.М. Основы курортологии. Учебное пособие. – Симферополь: Антиква, 2010. – 396 с.
2. Курорти України державного та місцевого значення / За ред. К.Д. Бабова, О.М. Нікіпелової. – Одеса: Пальміра, 2010. – 220 с.
3. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія / Н.В. Фоменко – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 312 с.
4. Панасик С. М. Загальна фізіотерапія і курортологія / С. М. Панасик, Я. М. Федорів, В. М. Модилевський та ін. – Львів: Світ, 1990. – 136 с.
5. Медицинская реабилитация / Т.А. Золотарева, К.Д. Бабов, Б.А. Насибуллин и др. – К.: КИМ, 2012. – 496 с.
6. Ветитнев А.М. Курортное дело : учебное пособие / А.М. Ветитнев, Л.Б. Журавлёва. – 2-е изд., стер. – М.: КноРус, 2007. – 528 с.

Практичне заняття 2. Вплив чинників навколишнього середовища на організм людини: термічні впливи.

Основні питання / ключові слова: Термічні впливи на організм людини, термічні умови середовища, еквівалентно-ефективна температура, тепловий баланс, фізіологічні механізми терморегуляції, патофізіологічні аспекти термовпливів, адаптація до термовпливів.

Рекомендована література

1. Ярош А.М., Епифанова В.М. Основы курортологии. Учебное пособие. – Симферополь: Антиква, 2010. – 396 с.
2. Курорти України державного та місцевого значення / За ред. К.Д. Бабова, О.М. Нікіпелової. – Одеса: Пальміра, 2010. – 220 с.
3. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія / Н.В. Фоменко – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 312 с.

4. Панасик С. М. Загальна фізіотерапія і курортологія / С. М. Панасик, Я. М. Федорів, В. М. Модилевський та ін. – Львів: Світ, 1990. – 136 с.

5. Медицинская реабилитация / Т.А. Золотарева, К.Д. Бабов, Б.А. Насибуллин и др. – К.: КИМ, 2012. – 496 с.

6. Ветитнев А.М. Курортное дело : учебное пособие / А.М. Ветитнев, Л.Б. Журавлёва. – 2-е изд., стер. – М.: КноРус, 2007. – 528 с.

Практичне заняття 3. Вплив чинників навколишнього середовища на організм людини: сонячні впливи.

Основні питання / ключові слова: Сонячні впливи на організм людини, термічний вплив сонячного випромінювання, радіаційна еквівалентно-ефективна температура, фотохімічний вплив сонячного випромінювання, позитивна на негативна дія на організм людини ультрафіолетового випромінювання, захисно-приспосувальні реакції організму при ультрафіолетовому випромінюванні.

Рекомендована література

1. Ярош А.М., Епифанова В.М. Основы курортологии. Учебное пособие. – Симферополь: Антиква, 2010. – 396 с.

2. Курорти України державного та місцевого значення / За ред. К.Д. Бабова, О.М. Нікіпелової. – Одеса: Пальміра, 2010. – 220 с.

3. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія / Н.В. Фоменко – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 312 с.

4. Панасик С. М. Загальна фізіотерапія і курортологія / С. М. Панасик, Я. М. Федорів, В. М. Модилевський та ін. – Львів: Світ, 1990. – 136 с.

5. Медицинская реабилитация / Т.А. Золотарева, К.Д. Бабов, Б.А. Насибуллин и др. – К.: КИМ, 2012. – 496 с.

6. Ветитнев А.М. Курортное дело : учебное пособие / А.М. Ветитнев, Л.Б. Журавлёва. – 2-е изд., стер. – М.: КноРус, 2007. – 528 с.

Практичне заняття 4. Вплив чинників навколишнього середовища на організм людини: аерореспіраторні впливи.

Основні питання / ключові слова: Аерореспіраторні впливи на організм людини, вологість повітря і духота, характеристика повітря рівнини, моря, лісів, гіпоксично-гіпобаричні впливи (атмосфера гір), повітря печер.

Рекомендована література

1. Ярош А.М., Епифанова В.М. Основы курортологии. Учебное пособие. – Симферополь: Антиква, 2010. – 396 с.

2. Курорти України державного та місцевого значення / За ред. К.Д. Бабова, О.М. Нікіпелової. – Одеса: Пальміра, 2010. – 220 с.

3. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія / Н.В. Фоменко – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 312 с.

4. Панасик С. М. Загальна фізіотерапія і курортологія / С. М. Панасик, Я. М. Федорів, В. М. Модилевський та ін. – Львів: Світ, 1990. – 136 с.

5. Медицинская реабилитация / Т.А. Золотарева, К.Д. Бабов, Б.А. Насибуллин и др. – К.: КИМ, 2012. – 496 с.

6. Ветитнев А.М. Курортное дело : учебное пособие / А.М. Ветитнев, Л.Б. Журавлёва. – 2-е изд., стер. – М.: КноРус, 2007. – 528 с.

Лекція 2. Погода і клімат як курортний чинник. Формування погоди і клімату. Класифікація погоди.

Основні питання / ключові слова: Визначення погоди і клімату; формування погоди і клімату. Класифікація погоди. Загальна оцінка впливу погоди на організм людини.

Лекція 3. Кліматичне зонування Землі. Вплив клімату на організм людини. Види клімату в Україні. Характеристика клімату курортних територій України. Акліматизація.

Основні питання / ключові слова: Кліматичне зонування Землі, мезо- і мікроклімати, вплив клімату на організм людини, акліматизація та її фази.

Практичне заняття 5. Аерореспіраторні впливи на курорті. Особливості застосування. Дозування.

Основні питання / ключові слова: Аерореспіраторні впливи, дозування повітряних холодових процедур, повітряні ванни, застосування аерореспіраторних впливів під час рекреації, реабілітації та лікування на курорті, постійне перебування на повітрі, сон у моря, повітряні ванни – показання та протипоказання, лікування гірським кліматом, спелеотерапія.

Рекомендована література

1. Ярош А.М., Епифанова В.М. Основы курортологии. Учебное пособие. – Симферополь: Антиква, 2010. – 396 с.
2. Курорти України державного та місцевого значення / За ред. К.Д. Бабова, О.М. Нікіпелової. – Одеса: Пальміра, 2010. – 220 с.
3. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія / Н.В. Фоменко – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 312 с.
4. Панасик С. М. Загальна фізіотерапія і курортологія / С. М. Панасик, Я. М. Федорів, В. М. Модилевський та ін. – Львів: Світ, 1990. – 136 с.
5. Медицинская реабилитация / Т.А. Золотарева, К.Д. Бабов, Б.А. Насибуллин и др. – К.: КИМ, 2012. – 496 с.
6. Ветитнев А.М. Курортное дело : учебное пособие / А.М. Ветитнев, Л.Б. Журавлёва. – 2-е изд., стер. – М.: КноРус, 2007. – 528 с.

Практичне заняття 6. Сонячні (геліо) впливи на курорті. Особливості застосування. Дозування.

Основні питання / ключові слова: Сонячні впливи, дозування ультрафіолетового випромінювання, режими сонячного опромінення, застосування сонячного опромінення під час рекреації, реабілітації та лікування на курорт – показання та протипоказання.

Практичне заняття 7. Купання у водоймах та в морі (таласотерапія) на курорті. Особливості застосування. Дозування.

Основні питання / ключові слова: Термічні впливи під час купання у водоймах та в морі, дозування водяних процедур за холодним навантаженням, купання у водоймах, купання у морі – показання та протипоказання.

Рекомендована література

1. Ярош А.М., Епифанова В.М. Основы курортологии. Учебное пособие. – Симферополь: Антиква, 2010. – 396 с.
2. Курорти України державного та місцевого значення / За ред. К.Д. Бабова, О.М. Нікіпелової. – Одеса: Пальміра, 2010. – 220 с.
3. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія / Н.В. Фоменко – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 312 с.
4. Панасик С. М. Загальна фізіотерапія і курортологія / С. М. Панасик, Я. М. Федорів, В. М. Модилевський та ін. – Львів: Світ, 1990. – 136 с.
5. Медицинская реабилитация / Т.А. Золотарева, К.Д. Бабов, Б.А. Насибуллин и др. – К.: КИМ, 2012. – 496 с.
6. Ветитнев А.М. Курортное дело : учебное пособие / А.М. Ветитнев, Л.Б. Журавлёва. – 2-е изд., стер. – М.: КноРус, 2007. – 528 с.

Змістовий модуль 2. Мінеральні води та грязі. Питне та бальнеологічне застосування мінеральних вод, застосування грязей в реабілітації та лікуванні.

Лекція 4. Мінеральні води як курортний чинник. Характеристика, формування та розповсюдження основних груп мінеральних вод.

Основні питання / ключові слова: Характеристика основних груп мінеральних вод, критерії оцінки мінеральних вод, формування основних груп мінеральних вод, розповсюдження основних груп мінеральних вод.

Практичне заняття 8. Мінеральні води для пиття. Фізіологічний вплив мінеральних вод для пиття на організм людини.

Основні питання / ключові слова: Класифікація мінеральних вод для пиття, фізіологічний вплив мінеральних вод для пиття на організм людини, роль катіонів, аніонів та мікроелементів, механізми дії питних мінеральних вод на організм людини. Формула Курлова.

Рекомендована література

1. Ярош А.М., Епифанова В.М. Основы курортологии. Учебное пособие. – Симферополь: Антиква, 2010. – 396 с.
2. Курорти України державного та місцевого значення / За ред. К.Д. Бабова, О.М. Нікіпелової. – Одеса: Пальміра, 2010. – 220 с.
3. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія / Н.В. Фоменко – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 312 с.
4. Медицинская реабилитация / Т.А. Золотарева, К.Д. Бабов, Б.А. Насибуллин и др. – К.: КИМ, 2012. – 496 с.
5. Лечебные грязи (пелоиды) Украины. Ч. 1 / Под общ. ред. М.В.Лободы. К.Д. Бабова, Т.А. Золотаревой, Е.М. Никипеловой. – К.: Куприянова Е.А., 2006. – 320 с.

6. Минеральные воды Украины (фасованные лечебные и лечебно-столовые). Справочник / Под ред. К.Д. Бабова, М.В. Лободы, Е.М. Никипеловой. – Дрогобич: Специализоване видавництво «Юнеско-Соціо», 2003. – 114 с.

Практичне заняття 9. Методики застосування мінеральних вод для пиття в реабілітації та лікуванні.

Основні питання / ключові слова: Методики застосування мінеральних вод для пиття в реабілітації та лікуванні при хворобах органів травлення, нирок і сечовивідних шляхів та інших хворобах.

Рекомендована література

1. Ярош А.М., Епифанова В.М. Основы курортологии. Учебное пособие. – Симферополь: Антиква, 2010. – 396 с.

2. Курорти України державного та місцевого значення / За ред. К.Д. Бабова, О.М. Нікіпелової. – Одеса: Пальміра, 2010. – 220 с.

3. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія / Н.В. Фоменко – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 312 с.

4. Медицинская реабилитация / Т.А. Золотарева, К.Д. Бабов, Б.А. Насибуллин и др. – К.: КИМ, 2012. – 496 с.

5. Лечебные грязи (пелоиды) Украины. Ч. 1 / Под общ. ред. М.В.Лободы. К.Д. Бабова, Т.А. Золотаревой, Е.М. Никипеловой. – К.: Куприянова Е.А., 2006. – 320 с.

6. Минеральные воды Украины (фасованные лечебные и лечебно-столовые). Справочник / Под ред. К.Д. Бабова, М.В. Лободы, Е.М. Никипеловой. – Дрогобич: Специализоване видавництво «Юнеско-Соціо», 2003. – 114 с.

Практичне заняття 10. Бальнеологічне застосування мінеральних вод. Механізми дії мінеральних вод на організм людини при їх бальнеологічному застосуванні.

Основні питання / ключові слова: Бальнеологічне застосування мінеральних вод як лікувальний чинник, механізми дії мінеральних вод при їх бальнеологічному застосуванні – температурний, хімічний та механічні чинники, вплив мінеральних вод на нервову систему, органи кровообігу, внутрішні органи, імунобіологічні процеси, метаболізм, гуморальну регуляцію, психологічний стан.

Рекомендована література

1. Ярош А.М., Епифанова В.М. Основы курортологии. Учебное пособие. – Симферополь: Антиква, 2010. – 396 с.

2. Курорти України державного та місцевого значення / За ред. К.Д. Бабова, О.М. Нікіпелової. – Одеса: Пальміра, 2010. – 220 с.

3. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія / Н.В. Фоменко – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 312 с.

4. Медицинская реабилитация / Т.А. Золотарева, К.Д. Бабов, Б.А. Насибуллин и др. – К.: КИМ, 2012. – 496 с.

5. Лечебные грязи (пелоиды) Украины. Ч. 1 / Под общ. ред. М.В.Лободы. К.Д. Бабова, Т.А. Золотаревой, Е.М. Никипеловой. – К.: Куприянова Е.А., 2006. – 320 с.

6. Минеральные воды Украины (фасованные лечебные и лечебно-столовые). Справочник / Под ред. К.Д. Бабова, М.В. Лободы, Е.М. Никипеловой. – Дрогобич: Спеціалізоване видавництво «Юнеско-Соціо», 2003. – 114 с.

Практичне заняття 11. Методики бальнеологічного застосування мінеральних вод в реабілітації та лікуванні.

Основні питання / ключові слова: Бальнеологічне застосування мінеральних, методики приготування за застосування мінеральних ванн, показання і протипоказання до застосування сульфідних, хлорних, йодобромних, миш'якових, радонових, газових, вуглекислих, кисневих, азотних та жемчужних ванн.

Рекомендована література

1. Ярош А.М., Епифанова В.М. Основы курортологии. Учебное пособие. – Симферополь: Антиква, 2010. – 396 с.

2. Курорти України державного та місцевого значення / За ред. К.Д. Бабова, О.М. Нікіпелової. – Одеса: Пальміра, 2010. – 220 с.

3. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія / Н.В. Фоменко – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 312 с.

4. Медицинская реабилитация / Т.А. Золотарева, К.Д. Бабов, Б.А. Насибуллин и др. – К.: КИМ, 2012. – 496 с.

5. Лечебные грязи (пелоиды) Украины. Ч. 1 / Под общ. ред. М.В.Лободы. К.Д. Бабова, Т.А. Золотаревой, Е.М. Никипеловой. – К.: Куприянова Е.А., 2006. – 320 с.

6. Минеральные воды Украины (фасованные лечебные и лечебно-столовые). Справочник / Под ред. К.Д. Бабова, М.В. Лободы, Е.М. Никипеловой. – Дрогобич: Спеціалізоване видавництво «Юнеско-Соціо», 2003. – 114 с.

Лекція 5. Грязь як курортний чинник. Характеристика лікувальних грязей.

Основні питання / ключові слова: Типи лікувальних грязей, роль мікроорганізмів у створенні грязей, структура лікувальних грязей, склад лікувальних грязей, вимоги до лікувальних грязей, регенерація лікувальних грязей.

Практичне заняття 12. Механізми дії грязі на організм людини.

Основні питання / ключові слова: Механізми дії грязі на органи і системи організму, дія теплового та хімічного фактору грязей, особливості впливу грязей на органи і системи організму людини (шкіру, органи кровообігу, нервову систему, ендокринну систему, метаболізм, імунітет, легені, кров, органи травлення, полові органи).

Рекомендована література

1. Ярош А.М., Епифанова В.М. Основы курортологии. Учебное пособие. – Симферополь: Антиква, 2010. – 396 с.

2. Курорти України державного та місцевого значення / За ред. К.Д. Бабова, О.М. Нікіпелової. – Одеса: Пальміра, 2010. – 220 с.

3. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія / Н.В. Фоменко – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 312 с.
4. Медицинская реабилитация / Т.А. Золотарева, К.Д. Бабов, Б.А. Насибуллин и др. – К.: КИМ, 2012. – 496 с.
5. Лечебные грязи (пелоиды) Украины. Ч. 1 / Под общ. ред. М.В.Лободы. К.Д. Бабова, Т.А. Золотаревой, Е.М. Никипеловой. – К.: Куприянова Е.А., 2006. – 320 с.
6. Минеральные воды Украины (фасованные лечебные и лечебно-столовые). Справочник / Под ред. К.Д. Бабова, М.В. Лободы, Е.М. Никипеловой. – Дрогобич: Спеціалізоване видавництво «Юнеско-Соціо», 2003. – 114 с.

Практичне заняття 13. Застосування грязей в реабілітації та лікуванні.

Основні питання / ключові слова: Застосування грязей в реабілітації та лікуванні, показання і протипоказання грязелікування, методики грязелікування – загальні аплікації, грязьові ванни, місцеві грязьові процедури, електрогрязьові методики, застосування грязеподібних факторів (озокерит, нафталан), використання глини, піску.

Рекомендована література

1. Ярош А.М., Епифанова В.М. Основы курортологии. Учебное пособие. – Симферополь: Антиква, 2010. – 396 с.
2. Курорти України державного та місцевого значення / За ред. К.Д. Бабова, О.М. Нікіпелової. – Одеса: Пальміра, 2010. – 220 с.
3. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія / Н.В. Фоменко – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 312 с.
4. Медицинская реабилитация / Т.А. Золотарева, К.Д. Бабов, Б.А. Насибуллин и др. – К.: КИМ, 2012. – 496 с.
5. Лечебные грязи (пелоиды) Украины. Ч. 1 / Под общ. ред. М.В.Лободы. К.Д. Бабова, Т.А. Золотаревой, Е.М. Никипеловой. – К.: Куприянова Е.А., 2006. – 320 с.
6. Минеральные воды Украины (фасованные лечебные и лечебно-столовые). Справочник / Под ред. К.Д. Бабова, М.В. Лободы, Е.М. Никипеловой. – Дрогобич: Спеціалізоване видавництво «Юнеско-Соціо», 2003. – 114 с.

Змістовий модуль 3. Курорти України та світу.

Лекція 6. Курорти. Класифікація. Кліматичні курорти України та світу.

Основні питання / ключові слова: Курорти та їх класифікація за видами природних ресурсів і за призначенням, загальна характеристика кліматичних курортів, кліматичні курорти України, приморські та гірські кліматичні курорти світу, пустинні курорти, спелеокурорти.

Практичне заняття 14. Приморські кліматичні курорти світу та їх рекреаційна цінність.

Основні питання / ключові слова: Зони приморських кліматичних курортів світу, рейтинги приморських кліматичних курортів світу за рекреаційною

цінністю, відповідність між групами рекреантів та кліматичними зонами для відновлення здоров'я.

Рекомендована література

1. Ярош А.М., Епифанова В.М. Основы курортологии. Учебное пособие. – Симферополь: Антиква, 2010. – 396 с.
2. Курорти України державного та місцевого значення / За ред. К.Д. Бабова, О.М. Нікіпелової. – Одеса: Пальміра, 2010. – 220 с.
3. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія / Н.В. Фоменко – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 312 с.
4. Медицинская реабилитация / Т.А. Золотарева, К.Д. Бабов, Б.А. Насибуллин и др. – К.: КИМ, 2012. – 496 с.
5. Боголюбов В. М. Медицинская реабилитация / В. М. Боголюбов. – М. : Бинум. Лаборатория знаний, 2010, Т. 1. – 416 с.
6. Сравнительная медико-климатологическая характеристика основных приморских курортных местностей Европы и прилегающих к ней регионов Азии и Африки / А.М. Ярош, С.С. Солдатченко, Ю.П. Коршунов [и др.]. – Симферополь: СОНАТ, 2000. – 135 с.

Практичне заняття 15. Питні, бальнеологічні та грязьові курорти України та світу.

Основні питання / ключові слова: Основні питні, бальнеологічні та грязьові курорти України, основні питні, бальнеологічні та грязьові курорти світу, курорти України з декількома лікувально-профілактичними чинниками.

Рекомендована література

1. Ярош А.М., Епифанова В.М. Основы курортологии. Учебное пособие. – Симферополь: Антиква, 2010. – 396 с.
2. Курорти України державного та місцевого значення / За ред. К.Д. Бабова, О.М. Нікіпелової. – Одеса: Пальміра, 2010. – 220 с.
3. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія / Н.В. Фоменко – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 312 с.
4. Медицинская реабилитация / Т.А. Золотарева, К.Д. Бабов, Б.А. Насибуллин и др. – К.: КИМ, 2012. – 496 с.
5. Боголюбов В. М. Медицинская реабилитация / В. М. Боголюбов. – М. : Бинум. Лаборатория знаний, 2010, Т. 1. – 416 с.

Лекція 7. Ландшафтна рекреалогія. Оздоровчо-лікувальний туризм на курортах України та у світі.

Основні питання / ключові слова: Курортні ландшафти, використання курортних ландшафтів для відпочинку та лікування, характеристика та особливості оздоровчо-лікувального туризму, оздоровчо-лікувальний туризм на курортах України та світу.

Змістовий модуль 4. Характеристика курортних установ. Особливості санаторно-курортної реабілітації при захворюваннях.

Лекція 8. Організація діяльності санаторно-курортної галузі в Україні.
Курортні установи України.

Основні питання / ключові слова: Загальні питання організація діяльності санаторно-курортної галузі в Україні, типи курортних установ та організація їх діяльності в Україні, санаторно-курортний відбір, загальні та спеціальні показання та протипоказання до санаторно-курортного лікування, оцінка ефективності санаторно-курортної реабілітації та лікування.

Практичне заняття 16. Санаторно-курортна реабілітація та лікування при захворюваннях органів дихання.

Основні питання / ключові слова: Хвороби органів дихання, при яких можливе застосування реабілітації та лікування на курорті; курортні чинники, які спроможні благотворно впливати на організм людини при хворобах органів дихання; показання та протипоказання до санаторно-курортної реабілітації та лікування при захворюваннях органів дихання; основні принципи санаторно-курортної реабілітації та лікування пацієнтів з хворобами органів дихання; курорти України для санаторно-курортної реабілітації та лікування при захворюваннях органів дихання.

1. Стандарти (клінічні протоколи) санаторно-курортного лікування / За заг. ред. М.В. Лободи, К.Д. Бабова, Т.А. Золотарьової, Л.Я. Гріняєвої. – К.: «КІМ», 2008. – 416 с.

2. Методичні рекомендації з санаторно-курортного лікування / Під ред. М.В. Лободи. – Київ: «Гамед», 1998. – 672 с.

3. Медицинская реабилитация / Т.А. Золотарева, К.Д. Бабов, Б.А. Насибуллин и др. – К.: КИМ, 2012. – 496 с.

4. Панасик С. М. Загальна фізіотерапія і курортологія / С. М. Панасик, Я. М. Федорів, В. М. Модилевський та ін. – Львів: Світ, 1990. – 136 с.

5. Курорти України державного та місцевого значення / За ред. К.Д. Бабова, О.М. Нікіпелової. – Одеса: Пальміра, 2010. – 220 с.

Практичне заняття 17. Санаторно-курортна реабілітація та лікування при захворюваннях органів кровообігу.

Основні питання / ключові слова: Хвороби органів кровообігу, при яких можливе застосування реабілітації та лікування на курорті; курортні чинники, які спроможні благотворно впливати на організм людини при хворобах органів кровообігу; показання та протипоказання до санаторно-курортної реабілітації та лікування при захворюваннях органів кровообігу; основні принципи санаторно-курортної реабілітації та лікування пацієнтів з хворобами органів кровообігу; курорти України для санаторно-курортної реабілітації та лікування при захворюваннях органів кровообігу.

1. Стандарти (клінічні протоколи) санаторно-курортного лікування / За заг. ред. М.В. Лободи, К.Д. Бабова, Т.А. Золотарьової, Л.Я. Гріняєвої. – К.: «КІМ», 2008. – 416 с.

2. Методичні рекомендації з санаторно-курортного лікування / Під ред. М.В. Лободи. – Київ: «Гамед», 1998. – 672 с.

3. Медицинская реабилитация / Т.А. Золотарева, К.Д. Бабов, Б.А. Насибуллин и др. – К.: КИМ, 2012. – 496 с.

4. Панасик С. М. Загальна фізіотерапія і курортологія / С. М. Панасик, Я. М. Федорів, В. М. Модилевський та ін. – Львів: Світ, 1990. – 136 с.

5. Курорти України державного та місцевого значення / За ред. К.Д. Бабова, О.М. Нікіпелової. – Одеса: Пальміра, 2010. – 220 с.

Практичне заняття 18. Санаторно-курортна реабілітація та лікування при захворюваннях органів травлення.

Основні питання / ключові слова: Хвороби органів травлення, при яких можливе застосування реабілітації та лікування на курорті; курортні чинники, які спроможні благотворно впливати на організм людини при хворобах органів травлення; показання та протипоказання до санаторно-курортної реабілітації та лікування при захворюваннях органів травлення; основні принципи санаторно-курортної реабілітації та лікування пацієнтів з хворобами органів травлення; курорти України для санаторно-курортної реабілітації та лікування при захворюваннях органів травлення.

1. Стандарти (клінічні протоколи) санаторно-курортного лікування / За заг. ред. М.В. Лободи, К.Д. Бабова, Т.А. Золотарьової, Л.Я. Гріняєвої. – К.: «КИМ», 2008. – 416 с.

2. Методичні рекомендації з санаторно-курортного лікування / Під ред. М.В. Лободи. – Київ: «Тамед», 1998. – 672 с.

3. Медицинская реабилитация / Т.А. Золотарева, К.Д. Бабов, Б.А. Насибуллин и др. – К.: КИМ, 2012. – 496 с.

4. Панасик С. М. Загальна фізіотерапія і курортологія / С. М. Панасик, Я. М. Федорів, В. М. Модилевський та ін. – Львів: Світ, 1990. – 136 с.

5. Курорти України державного та місцевого значення / За ред. К.Д. Бабова, О.М. Нікіпелової. – Одеса: Пальміра, 2010. – 220 с.

Практичне заняття 19. Санаторно-курортна реабілітація та лікування при церебро-васкулярних захворюваннях, травмах і захворюваннях спинного мозку та периферичної нервової системи.

Основні питання / ключові слова: Церебро-васкулярні захворювання, травми і захворювання спинного мозку та периферичної нервової системи, при яких можливе застосування реабілітації та лікування на курорті; курортні чинники, які спроможні благотворно впливати на організм людини при церебро-васкулярних захворюваннях, травмах і захворюваннях спинного мозку та периферичної нервової системи; показання та протипоказання до санаторно-курортної реабілітації та лікування при церебро-васкулярних захворюваннях, травмах і захворюваннях спинного мозку та периферичної нервової системи; основні принципи санаторно-курортної реабілітації та лікування пацієнтів з церебро-васкулярними захворюваннями, травмами і захворюваннями спинного мозку та периферичної нервової системи; курорти України для санаторно-курортної реабілітації та лікування при церебро-васкулярних захворюваннях, травмах і захворюваннях спинного мозку та периферичної нервової системи.

1. Стандарти (клінічні протоколи) санаторно-курортного лікування / За заг. ред. М.В. Лободи, К.Д. Бабова, Т.А. Золотарьової, Л.Я. Гріняєвої. – К.: «КІМ», 2008. – 416 с.
2. Методичні рекомендації з санаторно-курортного лікування / Під ред. М.В. Лободи. – Київ: «Тамед», 1998. – 672 с.
3. Медицинская реабилитация / Т.А. Золотарева, К.Д. Бабов, Б.А. Насибуллин и др. – К.: КИМ, 2012. – 496 с.
4. Панасик С. М. Загальна фізіотерапія і курортологія / С. М. Панасик, Я. М. Федорів, В. М. Модилевський та ін. – Львів: Світ, 1990. – 136 с.
5. Курорти України державного та місцевого значення / За ред. К.Д. Бабова, О.М. Нікіпелової. – Одеса: Пальміра, 2010. – 220 с.

Практичне заняття 20. Санаторно-курортна реабілітація при та лікування захворюваннях суглобів.

Основні питання / ключові слова: Захворювання суглобів, при яких можливе застосування реабілітації та лікування на курорті; курортні чинники, які спроможні благотворно впливати на організм людини при захворюваннях суглобів; показання та протипоказання до санаторно-курортної реабілітації та лікування при захворюваннях суглобів; основні принципи санаторно-курортної реабілітації та лікування пацієнтів з хворобами суглобів; курорти України для санаторно-курортної реабілітації та лікування при захворюваннях суглобів.

1. Стандарти (клінічні протоколи) санаторно-курортного лікування / За заг. ред. М.В. Лободи, К.Д. Бабова, Т.А. Золотарьової, Л.Я. Гріняєвої. – К.: «КІМ», 2008. – 416 с.
2. Методичні рекомендації з санаторно-курортного лікування / Під ред. М.В. Лободи. – Київ: «Тамед», 1998. – 672 с.
3. Медицинская реабилитация / Т.А. Золотарева, К.Д. Бабов, Б.А. Насибуллин и др. – К.: КИМ, 2012. – 496 с.
4. Панасик С. М. Загальна фізіотерапія і курортологія / С. М. Панасик, Я. М. Федорів, В. М. Модилевський та ін. – Львів: Світ, 1990. – 136 с.
5. Курорти України державного та місцевого значення / За ред. К.Д. Бабова, О.М. Нікіпелової. – Одеса: Пальміра, 2010. – 220 с.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	3	3	2	2	2	2	1	1
Відвідування семінарських									
Відвідування практичних занять	1	7	7	6	6	2	2	5	5
Робота на семінарському занятті									
Робота на практичному занятті	10	7	70	6	60	2	20	5	50
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)									
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	8	1	6	1	2	1	4
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ									
	Разом		113		99		51		85
Максимальна кількість балів : 348									
Розрахунок коефіцієнта : $348 / 100 = 3,48$									

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Змістовий модуль теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль 1. Чинники навколишнього середовища та їх вплив на організм. Погода та клімат. Кліматичні чинники в рекреації, реабілітації та лікуванні. (18 год.)		
<p>Законотворчість України про курорти. Характеристика чинників навколишнього середовища, діючих на організм людини. Вплив чинників навколишнього середовища на організм людини: термічні впливи. Вплив чинників навколишнього середовища на організм людини: сонячні впливи. Вплив чинників навколишнього середовища на організм людини: аерореспіраторні впливи. Погода і клімат як курортний чинник, формування погоди і клімату, класифікація погоди. Кліматичне зонування Землі, вплив клімату на організм людини, характеристика видів клімату України, акліматизація. Аерореспіраторні впливи на курорті, особливості застосування, дозування. Сонячні (геліо) впливи на курорті, особливості застосування, дозування. Купання у водоймах та в морі на курорті, особливості застосування, дозування.</p>	Поточний	8
Змістовий модуль 2. Мінеральні води та грязі. Питне та бальнеологічне застосування мінеральних вод, застосування грязей в реабілітації та лікуванні. (16 год.)		
<p>Мінеральні води як курортний чинник: характеристика, формування та розповсюдження основних груп мінеральних вод. Мінеральні води для пиття, класифікація, фізіологічний вплив мінеральних вод для пиття на організм людини. Методики застосування мінеральних вод для пиття в реабілітації та лікуванні. Бальнеологічне застосування мінеральних вод, механізми дії, вплив мінеральних вод при їх бальнеологічному застосуванні на органи і системи організму людини. Бальнеологічне застосування мінеральних вод в реабілітації та лікуванні. Грязь як курортний чинник: характеристика лікувальних грязей: типи, структура, склад, регенерація. Особливості дії грязі на органи і системи організму людини. Застосування грязей в реабілітації та лікуванні: показання, протипоказання, методики.</p>	Поточний	6
Змістовий модуль 3. Курорти України та світу. (8 год.)		

Курорти. Класифікація. Кліматичні курорти України та світу. Рекреаційна цінність приморських кліматичних курортів світу. Питні, бальнеологічні та грязьові курорти України та світу. Ландшафтна рекреація, оздоровчо-лікувальний туризм на курортах України та у світі.	Поточний	2
Змістовий модуль 4. Характеристика курортних установ. Особливості санаторно-курортної реабілітації при захворюваннях. (14 год.)		
Організація діяльності санаторно-курортної галузі в Україні. Курортні установи України. Санаторно-курортна реабілітація та лікування при захворюваннях органів дихання, органів кровообігу. Санаторно-курортна реабілітація та лікування при захворюваннях органів травлення. Санаторно-курортна реабілітація та лікування при церебро-васкулярних захворюваннях, травмах спинного мозку та периферичної нервової системи. Санаторно-курортна реабілітація та лікування при захворюваннях суглобів, сечовивідних та статевих органів.	Поточний	4
Всього: 56 годин		20

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Форма контролю — модульне письмове тестування.

Критерії оцінювання модульного письмове тестування:

Оцінка	Кількість балів
Відмінно <i>Знання, виконання в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)</i>	24 - 25
Дуже добре <i>Знання, виконання в повному обсязі зі значною кількістю (3-4) несуттєвих помилок (вище середнього рівень)</i>	21 - 23
Добре <i>Знання, виконання в неповному обсязі з незначною кількістю (1-2) суттєвих</i>	18 – 20

<i>помилки (середній рівень)</i>	
Задовільно <i>Знання, виконання в неповному обсязі зі значною кількістю (3-5) суттєвих помилок/недоліків (нижче середнього рівень)</i>	13 – 17
Достатньо <i>Знання, виконання в неповному обсязі, але є достатніми і задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання (нижче середнього рівень)</i>	10 -13
Незадовільно <i>Знання, виконання недостатні і не задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання з можливістю повторного складання модулю (низький рівень)</i>	6 – 9
Незадовільно <i>З обов'язковим повторним курсом модуля (знання, вміння відсутні)</i>	1-5

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання
Форма контролю — залік.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.
Не передбачено.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів	Рейтингова шкала
Відмінно <i>Знання, виконання в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)</i>	90-100	А
Дуже добре <i>Знання, виконання в повному обсязі зі значною кількістю (3-4) несуттєвих помилок (вище середнього рівень)</i>	82-89	В
Добре <i>Знання, виконання в неповному обсязі з незначною кількістю (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)</i>	75-81	С
Задовільно <i>Знання, виконання в неповному обсязі зі значною кількістю (3-5) суттєвих помилок/недоліків (нижче середнього рівень)</i>	69-74	Д
Достатньо <i>Знання, виконання в неповному обсязі, але є достатніми і задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання (нижче середнього рівень)</i>	60-68	Е
Незадовільно <i>Знання, виконання недостатні і не задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання з можливістю повторного складання модулю (низький рівень)</i>	35-59	FX
Незадовільно <i>З обов'язковим повторним курсом модуля (знання, вміння відсутні)</i>	1-34	F

7. Навчально-методична картка дисципліни

Разом: 120 год.: лекції - 16 год., практ. заняття - 40 год., самостійна робота - 56 год., модульн. контроль - 8 год., залік - 2 год.

Модулі	ЗМ 1. Чинники навколишнього середовища та їх вплив на організм. Погода та клімат. Кліматичні чинники в рекреації, реабілітації та лікуванні. (113 бали)						
Лекції	1		2			3	
Теми лекцій	Вступ до курортології. Курортологія як галузь охорони здоров'я. Законотдавство України про курорти.		Погода і клімат як курортний чинник. Формування погоди і клімату. Класифікація погоди.			Кліматичне зонування Землі. Вплив клімату на організм людини. Види клімату в Україні. Акліматизація	
Лекції, відвід. (бали)	1		1			1	
Практичні заняття	1	2	3	4	5	6	7
Теми практичних занять	Характеристика чинників навколишнього середовища, діючих на організм людини.	Вплив чинників навколишнього середовища на організм людини: термічні впливи.	Вплив чинників навколишнього середовища на організм людини: сонячні впливи.	Вплив чинників навколишнього середовища на організм людини: аерореспіраторні впливи.	Аерореспіраторні впливи на курорті. Особливості застосування. Дозування.	Сонячні (геліо) впливи на курорті. Особливості застосування. Дозування.	Кування у водоймах та в морі (таласотерапія) в на курорті. Особливості застосування. Дозування.
Робота на практ. зан.+відвід.(бали)	1+10	1+10	1+10	1+10	1+10	1+10	1+10
Самост. роб. (бали)	8						
Види пот. контр. (бали)	Мод. контр. робота № 1 (25 балів)						
Підсум. контроль							

Модулі	ЗМ 2. Мінеральні води та грязі. Питне та бальнеологічне застосування мінеральних вод, застосування грязей в реабілітації та лікуванні. (99 балів)					
Лекції	4			5		
Теми лекцій	Мінеральні води як курортний чинник. Характеристика, формування та розповсюдження основних груп мінеральних вод.			Грязь як курортний чинник. Характеристика лікувальних грязей.		
Лекції, відвід. (бали)	1			1		
Практичні заняття	8	9	10	11	12	13
Теми практичних занять	Мінеральні води для пиття. Фізіологічний вплив мінеральних вод для пиття на організм людини.	Методики застосування мінеральних вод для пиття в реабілітації та лікуванні.	Бальнеологічне застосування мінеральних вод. Механізми дії мінеральних вод на організм людини при їх бальнеологічному застосуванні.	Методики бальнеологічного застосування мінеральних вод в реабілітації та лікуванні.	Механізми дії грязі на організм людини.	Застосування грязей в реабілітації та лікуванні.
Робота на практ. зан.+відвід. (бали)	1+10	1+10	1+10	1+10	1+10	1+10
Самост. роб. (бали)	6					
Види пот. контр. (бали)	Мод. контр. робота № 2 (25 балів)					
Підсум. контроль						

Модулі	ЗМ 3. Курорти України та світу. (51 балів)	
Лекції	6	7
Теми лекцій	Курорти. Класифікація. Кліматичні курорти України та світу.	Ландшафтна рекреація. Оздоровчо-лікувальний туризм на курортах України та у світі.
Лекції, відвід. (бали)	1	1
Практичні заняття	14	15
Теми практичних занять	Приморські кліматичні курорти світу та їх рекреаційна цінність.	Питні, бальнеологічні та грязьові курорти України та світу.
Робота на практич. зан.+відвід.(бали)	1+10	1+10
Самост. роб, (бали)	2	
Види пот. контр. (бали)	Мод. контр. робота № 3 (25 балів)	
Підсум. контроль		

Модулі	ЗМ 4. Характеристика курортних установ. Особливості санаторно-курортної реабілітації при захворюваннях. (85 бали)				
Лекції	6				
Теми лекцій	Організація діяльності санаторно-курортної галузі в Україні. Курортні установи України.				
Лекції, відвід. (бали)	1				
Практичні заняття	16	17	18	19	20
Теми практичних занять	Санаторно-курортна реабілітація та лікування при захворюваннях органів дихання.	Санаторно-курортна реабілітація та лікування при захворюваннях органів кровообігу.	Санаторно-курортна реабілітація та лікування при захворюваннях органів травлення.	Санаторно-курортна реабілітація та лікування при церебро-васкулярних захворюваннях, травмах спинного мозку та периферичної нервової системи.	Санаторно-курортна реабілітація та лікування при захворюваннях суглобів.
Робота на практ. зан.+відвід. (бали)	1+10	1+10	1+10	1+10	1+10
Самост. роб. (бали)	4				
Види пот. контр. (бали)	Мод. контр. робота № 4 (25 балів)				
Підсум. контроль	Залік				

8. Рекомендовані джерела

Основні:

1. Ярош А.М., Епифанова В.М. Основы курортологии. Учебное пособие. – Симферополь: Антиква, 2010. – 396 с.
2. Курорти України державного та місцевого значення / За ред. К.Д. Бабова, О.М. Нікіпелової. – Одеса: Пальміра, 2010. – 220 с.
3. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія / Н.В. Фоменко – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 312 с.
4. Панасик С. М. Загальна фізіотерапія і курортологія / С. М. Панасик, Я. М. Федорів, В. М. Модилевський та ін. – Львів: Світ, 1990. – 136 с.
5. Ветитнев А.М. Курортное дело : учебное пособие / А.М. Ветитнев, Л.Б. Журавлёва. – 2-е изд., стер. – М.: КноРус, 2007. – 528 с.
6. Огняник М. С. Мінеральні води України: Підручник / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка / М.С. Огняник. – К.: Вид.-полігр. центр “Київ. ун-т”, 2000. – 216 с.
7. Стандарти (клінічні протоколи) санаторно-курортного лікування / За заг. ред. М.В. Лободы, К.Д. Бабова, Т.А. Золотарьовой, Л.Я. Гриняевой. – К.: «КИМ», 2008. – 416 с.
8. Медицинская реабилитация / Т.А. Золотарева, К.Д. Бабов, Б.А. Насибуллин и др. – К.: КИМ, 2012. – 496 с.
9. Боголюбов В. М. Медицинская реабилитация / В. М. Боголюбов. – М. : Бином. Лаборатория знаний, 2010, Т. 1. – 416 с.
10. Сравнительная медико-климатологическая характеристика основных приморских курортных местностей Европы и прилегающих к ней регионов Азии и Африки / А.М. Ярош, С.С. Солдатченко, Ю.П. Коршунов [и др.]. – Симферополь: СОНАТ, 2000. – 135 с.
11. Курорты Крыма среди приморских климатических курортов Европы и прилегающих к ней регионов Азии и Африки / А.М. Ярош, В.М.Ефимова, С.С. Солдатченко (Приложение к научно-практическому дискуссионно-аналитическому сборнику «Вопросы развития Крыма»). – Симферополь: «Терра Таврика», «Таврика Плюс», 2002. – 72 с.
12. Епифанов В. А. Восстановительная медицина: учебник / В. А. Епифанов. – Москва: ГЭОТАР-Медиа, 2013. – 298 с.
13. Пономаренко Г. Н. Общая физиотерапия: Учебник / Г. Н. Пономаренко – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2012. – 368 с.
14. Минеральные воды Украины (фасованные лечебные и лечебно-столовые). Справочник / Под ред. К.Д. Бабова, М.В. Лободы, Е.М. Никипеловой. – Дрогобич: Спеціалізоване видавництво «Юнеско-Соціо», 2003. – 114 с.
15. Лечебные грязи (пелоиды) Украины. Ч. 1 / Под общ. ред. М.В.Лободы. К.Д. Бабова, Т.А. Золотаревой, Е.М. Никипеловой. – К.: Куприянова Е.А., 2006. – 320 с.
16. Лечебные грязи (пелоиды) Украины. Ч. 2. Под общей ред. М.В. Лободы, К.Д. Бабова, Т.А. Золотаревой, Е.М. Никипеловой. - К.: „КИМ”, 2007. - 336 с.

17. Закон України «Про курорти» // Відомості Верховної Ради. – 2000. – № 50. – С. 435.

Додаткові:

1. Методичні рекомендації з санаторно-курортного лікування / Під ред. М.В. Лободи. – Київ: «Тамед», 1998. – 672 с.

2. Концепція розвитку санаторно-курортної галуз. Розпорядження № 231-р Кабінету Міністрів України від 23 квітня 2003 р.

3. Сравнительная медико-климатологическая характеристика основных курортов черноморско-средиземноморского региона (Приложение к сборнику «Вопросы развития Крыма») / А.М. Ярош, Ю.П. Коршунов, А.Ф. Бессмертный [и др.]. – Симферополь: Таврия, 1998. – 88 с.

4. Бокша В.Г. Проблема адаптации и курортное лечение / В.Г. Бокша. – Л.: Медицина, 1983. – 128 с.

5. Дубовой Р. М., Никулина, Г. П. Реабилитационный потенциал: Методическое пособие / Р. М. Дубовой, Г. П. Никулина. — Изд. СтГМУ, 2013. – 32 с.

6. Бокша В.Г. Медицинская климатология и климатотерапия / В.Г. Бокша, Б.В. Богуцкий. – Киев: Здоровье, 1980. – 264 с.

7. Бокша В.Г. Санаторно-климатическое лечение больных с заболеваниями органов дыхания / В.Г. Бокша, Б.В. Богуцкий. – Киев: Здоров'я, 1982. – 144 с.

8. Бокша В.Г. Аэротерапия (физиологические основы и клиническое применение) / В.Г. Бокша, Н.А. Долгих-Литт. – К.: «Здоровья», 1968. – 80 с.